

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.III.20.576/2011/3. szám

A Szegedi Ítéltábla a Dr. Gyebnár & Domoki Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Gyebnár László ügyvéd) által képviselt **I.rendű felperes neve (címe)** szám alatti lakos I. rendű és **II.rendű felperes neve (címe)** szám alatti lakos II. rendű felpereseknek, - dr. Jakab Tamás ügyvéd által képviselt ... **Biztosító (címe)** alperes ellen kártérítés iránt indított perében a Békés Megyei Bíróság 2011. július 4. napján kelt 5.P.20.274/2010/15. sorszámú ítélete ellen az I-II. rendű felperesek részéről 16. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta az alábbi

Í T É L E T E T :

Az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, a megfellebbezett rendelkezését **helybenhagyja**.

Kötelezi az I. rendű felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 25.000,- (Huszonötezer) Ft másodfokú perköltséget.

Kötelezi a II. rendű felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 30.000,- (Harmincezer) Ft másodfokú perköltséget.

A le nem rótt 130.000,-(Egyszázharmincezer) Ft fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S :

A 74 éves életkorú I. rendű felperest (**város neve**)-n 2008. november 30. napján kijelölt gyalogátkelőhelyen áthaladva közlekedési baleset érte akként, hogy (**személy neve**) a (**X**) forgalmi rendszámú (**Y**) típusú személygépkocsi vezetője az áthaladási elsőbbségét nem biztosította. A baleset során koponyaalapi törést, agyzúzódást, kemény agyburok alatti koponyaüri vérzést, lágy agyburki bevérzéseket, a bal IX. borda törését, mindkét oldali szeméremcsont szárainak elmozdulással járó törését, továbbá zúzódásos sérüléseket szenvedett. A baleset okozta agyzúzódás következtében maradandó fogyatékoság alakult ki, amely az elmeműködés zavarában nyilvánul meg a fizikai leépülés mellett. Az elmebeli fogyatékoság olyan súlyos fokú, hogy az I. rendű felperes állandó felügyeletre, ápolásra és gondozásra szorul, az önálló életvitelre képtelen. A balesetet okozó

gépjármű üzemeltetőjének felelősségbiztosítója az alperes. A II. rendű felperes az I. rendű felperes nagykorú gyermeke és egyben a káresemény után gondnokság alá helyezett I. rendű felperes gondnoka, aki hétvégéken, illetve ünnepnapokon az időközben szociális intézményben elhelyezett I. rendű felperest saját családja körében lakóingatlanában látja el. **(személy neve)**-sal szemben indult büntető eljárásban közvetítői eljárásra került sor és a személygépkocsi vezetője 300.000,-Ft összegű jóvátételt fizetett.

Az alperes peren kívüli eljárásban több részletben az I. rendű felperes részére 4.000.000,-Ft nem vagyoni kárt és 256.000,-Ft vagyoni kárt térített meg. 2010. július 1. napjától gyógyszerköltség és közlekedési költség címén havonta (3.000,-Ft + 8.000,-Ft) 11.000,-Ft költségalapú járadékot folyósít. A II. rendű felperesnek megfizetett 500.000,-Ft nem vagyoni kártérítést.

A káresemény előtt az I. rendű felperes életkorának megfelelő aktív életet élt, rendszeresen látogatta a II. rendű felperest és családját, közreműködött 4 éves életkorú unokája felügyeletében és gondozásában. A II. rendű felperes gerinc- és térdműtete miatt 67 %-ban csökkent munkaképes, társadalombiztosítási ellátásban részesül. Élettársa munkaviszonyban áll, mint szociális gondozó.

Az I. rendű felperes kártérítés jogcímén kérte kötelezni az alperest további 1.000.000,-Ft nem vagyoni kár és 3.937.000,-Ft vagyoni kár, valamint ezen összegek után 2008. december 1. napjától a kifizetésig járó késedelmi kamata megtérítésére. Lakóingatlan átalakításának költségeként 500.000,-Ft-ot, speciális ágy- és ágybetét beszerzésére 100.000,-Ft-ot, ruhavásárlásként 70.000,-Ft-ot, szemüvegpótlás és fogorvosi költségként 27.000,- és 10.000,-Ft-ot, gyógyszer többletköltségként 72.000,-Ft-ot, a szállításához szükséges gépjármű beszerzésére 2.700.000,-Ft-ot, Bioptron lámpa vásárlásához 44.000,-Ft-ot, légtisztító beszerzéséhez 150.000,-Ft-ot igényelt. Az alperes által térített járadékot havonta 15.000,-Ft jövedelempótló járadékkal kérte felemelni, mert a balesetet megelőzően rendszeresen tudta támogatni a II. rendű felperest, míg jelenleg a nyugdíját egészében megélhetésére kell fordítania, az intézeti térítési díja megközelítőleg azonos a nyugellátása összegével.

A II. rendű felperes keresetében 2.500.000,-Ft nem vagyoni kár és 2008. december 1. napjától a kifizetésig járó késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

Mindkét felperes igényelte a késedelmi kamat megtérítését az alperes által teljesített kárelőleg után a káresemény időpontjától a kifizetésig terjedő időtartamra.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Nem vitatta, hogy felelősséggel tartozik a biztosítottja által okozott kárért, álláspontja szerint azonban a perenkívüli eljárásban teljes körű kártérítést nyújtott és az I. rendű felperesnek 2010. június 1. napjától járadékot folyósít.

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, fizessen meg az I. rendű felperesnek 1.000.000,-Ft nem vagyoni kártérítést és 2008. december 1. napjától járó késedelmi kamatát. Kötelezte 2008. december 1. napjától havonta 3.000,-Ft járadék megfizetésére, amelyet 2011. július 31. napjáig bezárólag 96.000,-Ft-ban összegezett és ez után 2010. március 1. napjától kötelezte az alperest késedelmi kamat megfizetésére. Kötelezte továbbá az I. rendű felperesnek 1.000.000,-Ft után 2008. december 1. napjától 2010. március 11. napjáig, 2.000.000,-Ft után 2008. december 1. napjától 2010. július 19. napjáig, 1.000.000,-Ft után 2008. december 1. napjától 2010. október 11. napjáig, 70.000,-Ft után 2008. december 1. napjától 2010. július 19. napjáig, 142.000,-Ft után 2009. augusztus 15. napjától 2010. július 19. napjáig késedelmi kamat megfizetésére. Ezt meghaladóan az I. rendű felperes keresetét elutasította.

Kötelezte az alperest, fizessen meg a II. rendű felperesnek 1.000.000,-Ft-ot és 2008. december 1. napjától, valamint 500.000,-Ft után 2008. december 1. napjától 2010. július 19. napjáig járó késedelmi kamatát. Ezt meghaladóan a II. rendű felperes keresetét elutasította.

Indokolásában az irányadó orvosszakértői véleményre hivatkozva megállapította, hogy az I. rendű felperes a baleset előtt korának megfelelő egészségi állapotban volt, bár számos betegségben szenvedett; pl. magas vérnyomásban, szívizom túltengésben, csontritkulásban, porckorongsérvben, és cukorbetegségben. A balesetet követően alakult ki a széklet- és vizelet inkontinencia, a vércukorszint felborult, amely miatt gyógyszeres és inzulinos beavatkozás is szükségessé vált. A lebenszerűlés következménye az I. rendű felperes intellektuális hanyatlása, a Parkinson szindróma tüneteinek megjelenése. Az elsőfokú bíróság a vagyoni kár körében alaptalannak találta a speciális ágy, ágybetét, a légtisztító és a Bioptron lámpa költségeivel kapcsolatos igényt. Nem tette vitássá, hogy ezek az eszközök az I. rendű felperes életét komfortosabbá tehetik és életminőségét javíthatják, azonban rámutatott arra, hogy az alperesnek nem minden eszköz beszerzéséért kell helytállni, hanem csak azokért, amelyek a balesetből eredő betegségek és hátrányok kiküszöböléséhez szükségesek. Az I. rendű felperes gépkocsi vásárlására vonatkozó költségigényét is elutasította. Nem vitatva azt a körülményt, hogy a II. rendű felperes rendszeresen hazaszállítja édesanyját az otthonból, és a családi környezet az I. rendű felperes számára jelenlegi egészségi állapotára tekintettel kiemelkedően fontos, mégis indokolatlannak tartotta a II. rendű felperes gépkocsi cseréjét. Figyelemmel volt arra, hogy az otthon, ahol az I. rendű felperes jelenleg tartózkodik a II. rendű felperes lakásától mintegy 3-5 km-re helyezkedik el, így az utaztatás egyéb módon is megoldható. A gyógyszerköltséggel kapcsolatos járadék felemelését részben találta alaposnak. Utalása szerint az I. rendű felperes számos betegségben szenvedett a baleset előtt, és ez után ezek a betegségek súlyosbodtak, illetve új betegségei - Parkinson szindróma - alakultak ki. A széklet- és vizelet inkontinencia következtében felnőtt pelenkára van szüksége, cukorháztartása felborult. Az indokolt diéta és az általános vegyes táplálkozás költsége köztudomásúan drágább. Miután az ezen a címen ténylegesen felmerülő többletköltséget pontosan nem lehet

megállapítani, az elsőfokú bíróság mérlegelés alapján a gyógyszer többletköltséget emelte fel havi 6.000,-Ft-ra és így az alperest az önként teljesített havi 3.000,-Ft járadékon túl,

további 3.000,-Ft járadék megfizetésére kötelezte. A 15.000,-Ft jövedelempótló járadék megállapítása iránt előterjesztett igényt megalapozatlannak találta, mert az alperes felelőssége arra nem terjed ki, hogy az I. rendű felperes megtakarításait megtérítse a baleset okozta többletköltségein felül. Azon döntése, hogy a káreseményt megelőzően a jövedelme egy részéből a II. rendű felperest támogatta, a kártérítési igény megállapítása szempontjából nem bír jelentőséggel, tartási kötelezettség ugyanis nem terheli. Az I. rendű felperes a saját otthonába nem tud visszaköltözni, az akadálymentesítés címen igényelt kártérítést a II. rendű felperes lakásában kívánta felhasználni, amellyel összefüggésben az I. rendű felperesnek nincs rendelkezési joga. Ezért az elsőfokú bíróság álláspontja szerint az ott elvégzendő munkákkal összefüggésben felmerülő költséget nem követelheti. A nem vagyoni kárigényekre vonatkozóan kiemelte, az I. rendű felperes visszafordíthatatlan mentális károsodást szenvedett. Korábban egészségi állapota lehetővé tette, hogy a családjában fontos helyet foglaljon el, fia, menyje, unokája iránti érzelmi kötődése és abból eredő kölcsönös támogatás útján megvalósítsa önmagát. A baleset következtében önálló életvitelre képtelenné vált, családjától és a korábbi életvitelétől elszakadt, mindennapjait vegetatív funkcióin kívül gyakorlatilag értelmes tevékenységgel nem töltheti ki, állandó felügyeletre szorul. Ezen körülményeket mérlegelve kötelezte az alperest az I. rendű felperes javára további 1.000.000,-Ft nem vagyoni kártérítés megfizetésére és így a részére fizetett nem vagyoni kárösszeg 5.000.000,-Ft-ot tesz ki. Részben indokoltnak találta a II. rendű felperes nem vagyoni kárigényét. Nem vitathatóan édesanyja súlyos sérülése következtében olyan támaszt veszített el, amire mindig számíthatott. A gyermeket nevelő családban a nagyszülő értékes szerepet játszhat és ettől a II. rendű felperes családja elesett. Ezenkívül a II. rendű felperes nehezen feldolgozható negatív élménye, hogy a korábban aktív, vele és a családjával kapcsolatot tartó édesanyja testi és szellemi hanyatlásával kell szembesülnie, amely körülmény további 1.000.000,-Ft nem vagyoni kártérítést tett indokolttá az elsőfokú bíróság álláspontja szerint.

Az elsőfokú ítélet ellen az I. és II. rendű felperesek terjesztettek elő fellebbezést.

Az I. rendű felperes az elsőfokú ítélet részbeni és akként történő megváltoztatását kérte, hogy a vagyoni kár körében az alperes fizessen meg 500.000,-Ft-ot és járadékként további 50.000,-Ft-ot. Álláspontja szerint az akadálymentesítési költség az I. rendű felperes érdekkörében merült fel, ezért nincs jelentősége annak, hogy a II. rendű felperesnek kellett volna előterjesztenie ezt az igényt, illetve, hogy kinek a tulajdonát képező ingatlanban valósulna meg a beruházás. A saját tulajdonú III. emeleti lakásának akadálymentesítése lehetetlen és értelmetlen lenne, oda feljutni nem tud. Ezen költség megtérítésére általános kártérítés keretében is sor kerülhet. Utalt arra, hogy a balesetét megelőzően megélhetésére fordított kiadásai havonta 20-25.000,-Ft-ot tettek ki és az így fennmaradt nyugdíjából az II. rendű felperes és családja részére folyamatosan mintegy 50.000,-Ft-nyi támogatást biztosított. Az intézeti elhelyezés díjaként 2011. június 1. napja óta havonta 76.000,-Ft-ot kell

fizetnie és nyugdíjának összege 79.900,-Ft. A fennmaradó összeg arra sem elegendő, hogy az intézmény által a hozzátartozóktól követelt gyógyászati segédeszközöket megvásárolja, lakásának rezsiköltségét nem tudja fizetni.

A II. rendű felperes a javára megállapított nem vagyoni kártérítés összegét további 1.500.000,-Ft-tal kérte felemelni. Kérelme indokaként előadta, az I. rendű felperes magatehetetlen, vegetatív állapota, amelyben javulás nem várható, neki és családjának komoly pszichés megterhelést jelent, hiszen mintegy 3 évvel ezelőtt még az I. rendű felperes intenzíven vett részt a család életében.

A felperesek fellebbezése **megalapozatlan**.

Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel érintett körben a jogvita elbírálása szempontjából releváns tényállást a bizonyítékok okszerű mérlegelésével a Pp. 206. § (1) bekezdése alapján helyesen állapította meg. A bizonyítási teher Pp. 164. § (1) bekezdésében előírt szabályának helyes alkalmazásával értékelte a felperesek terhére az alperes által vitatott tényállítások bizonyítatlanságának következményét, érdemi döntése és jogi okfejtése helytálló.

Az alperes kártérítési felelősségének elbírálására a Ptk. 318. § (1) bekezdése, a 345. § (1) bekezdése és a 339. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezések az irányadók. A jogalap vizsgálata körében tekintettel kellett lenni a Ptk. 75. § (1) bekezdésében, a 76. §-ában és a 84. § (1) bekezdés e) pontjában foglaltakra, mert az I. és II. rendű felperesek által érvényesített vagyoni és nem vagyoni kárigények esetén a jogellenesség alapja a személyhez fűződő jogsérelem.

Az I. rendű felperes a vagyoni kártérítés körében kifogásolta a II. rendű felperes lakásának akadálymentesítésére igényelt 500.000,-Ft elutasítását. Az ítéletábra álláspontja szerint az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a beruházást nem saját lakásában kívánta elvégezni, hanem a II. rendű felperesében, amellyel kapcsolatos rendelkezési joga nincs, így a felmerült költségeket nem követelheti. Nem fogadható el az a fellebbezési érvelés, amely szerint nincs jelentősége, hogy az I. vagy a II. rendű felperes kérte az erre vonatkozó költség megtérítését, hiszen a károkozás folytán felmerülő többletköltségeket az kérheti, akinek ebből kára származott. A II. rendű felperes átalakítási munkát nem végzett az ingatlanában és ennek szükségessége bizonyítatlan. Az általános kártérítésnek a Ptk. 359. § (1) bekezdésében írt előfeltételei nem állnak fenn, mert nem csupán a kár mértéke körében merült fel bizonyítási nehézség, a jogalap sem bizonyított.

Az I. rendű felperes keresetében havonta 15.000,-Ft jövedelempótló járadékot igényelt, amelyet a fellebbezésében 50.000,-Ft/hóra emelt fel. Azt állította, hogy korábban nyugdíjából ilyen összeggel támogatta rendszeresen a II. rendű felperest és családját. A Ptk. 355. § (4) bekezdése alapján kártérítés címén a károkozó

körülmény folytán a károsult vagyonába beállott értékcsökkenést, az elmaradt vagyoni előnyt, továbbá azt a kárpótlást vagy költséget kell megtéríteni, ami a károsultat ért vagyoni és nem vagyoni hátrány csökkentéséhez vagy kiküszöböléséhez szükséges. A

keresetveszteség (jövedelemveszteség) elmaradt (kieső) vagyoni előny, amely megítélhető járadék formájában is. Ha a károkozás következményei a jövőben hosszú időn át rendszerességgel következnek be, kártérítésként rendszerint járadék megállapítására kerül sor. A Ptk. 357. § (1) bekezdése első mondata szerint a balesetet szenvedett személy keresetveszteségét (jövedelem kiesését) általában a balesetet megelőző 1 évben elért rendszeres kereset (jövedelem) havi átlaga alapján kell meghatározni. A felperes nyugdíjának összege a káresemény folytán nem csökkent. Elmaradt jövedelem lehet az elmaradt megtakarítás, azonban az I. rendű felperes nem bizonyította, hogy nyugdíjából rendszeres megtakarítása származott. A tartás kiesése akkor értékelhető kárként, ha az eltartó ellenérték nélkül volt köteles nyújtani, az eltartó és az eltartott között tartásra jogosító jogviszony állott fenn. Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy az I. rendű felperest törvényen alapuló tartási kötelezettség nem terhelte, és ha volt is megtakarítása - amely nem bizonyított -, bármikor szabadon dönthetett arról, hogy azt nem a II. rendű felperes és családja támogatására fordítja. Azon előadása, hogy saját lakásának rezsijét sem tudja fizetni, mert az ápolási díj felemésztí a teljes jövedelmét, olyan új tényelőadásnak minősül, amely a Pp. 235. § (1) bekezdésében foglalt korlátozásba ütközik. A fél a másodfokú eljárásban nem hozhatja fel azokat a tényállításait és bizonyítékait, amelyeket az elsőfokú eljárásban meg sem kísérelt előadni; tényállításai és bizonyítékai előterjesztésével alapos ok nélkül késlekedett. Az I. rendű felperes ezen igénye egyebekben nem elmaradt jövedelemként kerülhetett volna érvényesítésre, hanem mint költségalapú járadék.

Az elsőfokú bíróság nem ért egyet a II. rendű felperes nem vagyoni kártérítés mértékét kifogásoló fellebbezési érvelésével. A nem vagyoni kártalanítás jogintézménye kizárólag akkor töltheti be célját, ha a jogellenes magatartás következtében keletkezett hátrányok elvileg egyenértékű lehetőség biztosításával - pénzbeni kártalanítás - kiegyensúlyozhatók. A hátrány mértéke általános ismérvekkel nem határozható meg, mindig az adott élethelyzet, az egyedi tényállás szerint bírálható el. A nem vagyoni kártérítést megalapozó immateriális hátrány lényeges sajátossága, hogy a károsult magánéletének az alakulásában jelentős és kedvezőtlen változást idéz elő. A II. rendű felperes lelki kiegyensúlyozottságát hátrányosan befolyásolta, hogy a korábban aktív, életkorának megfelelő munkabírási I. rendű felperest 74 éves korában olyan baleset érte, amelynek következtében nem tudja betölteni nagykorú, külön háztartásban élő fiánál és annak családjánál a családi életet támogató és teljessé tevő szülői, nagyszülői szerepet. Ezzel a II. rendű felperes személyiségi joga kétségtelenül sérült. Az I. rendű felperes tartós és visszafordíthatatlan szellemi és fizikai károsodása a II. rendű felperes magánéletében is negatív változást idézett elő. Minderre figyelemmel azonban az elsőfokú bíróság a nem vagyoni kártérítés összegét helyesen munkálta ki 1.000.000,-Ft összegben, amelynél figyelemmel volt az alperes által már megtérített 500.000,-Ft kártalanításra. A teljes körű reparációnak megfelelően a Ptk. 360. § (1) bekezdésére

figyelemmel kötelezte az alperest a károsodás bekövetkezésének időpontjától a késedelmi kamat megfizetésére is.

A kifejtettekre figyelemmel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintve a megfellebbezett rendelkezéseit a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A felperesek fellebbezése eredménytelen volt. Az I. rendű felperes fellebbezése vonatkozásában a pertárgyérték 1.100.000,-Ft, a II. rendű felperes esetében 1.500.000,-Ft. A pervesztességre tekintettel az I. és II. rendű felperes köteles az alperes részére a másodfokú eljárási költséget megtéríteni a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (2), (5) és (6) bekezdésében foglalt mértékben. A le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli a felperesek személyes illetékmentessége folytán a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) és 14. §-a alapján.

S z e g e d, 2012. február hó 13. napján

Dr. Kissné dr. Koch Ágnes sk.	Dr. Rakita Zsuzsanna sk.	Dr. Simonné dr. Gombos Katalin sk.
a tanács elnöke	előadó bíró	táblabíró

A kiadmány hitelül: